

Gedichtjes voor kinderen

Prudens van Duyse

bron

Prudens van Duyse, *Gedichtjes voor kinderen*. Busscher Frères, Gent 1849

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/duys002gedi02_01/colofon.htm

© 2003 dbnl

Dat u allen reeds hier loven
Met erkentelyk gemoed,
Even als het ginder boven
Ieder biddende Engel doet.

[Voorrede]

DE naem van volksdichter moge vleijend zyn, die van kinderdichter heeft voor 't vaderharte geene mindere waerde.

Schryvers, die opzettelyk voor kinderen gedicht hebben, leverde België tot dus verre niet op; schoon er enkele stukjes, in Zuid-Nederland geschreven, veel van dit vloeiende, bevallige en ligt verstaenbare bezitten, dat ze aantrekkellyk maekt voor kinderen van eenige meergevorderde jaren dan die, op welke ik, over 't algemeen, 't oog had by het samenstellen van dit letterkransje voor de lieve kleinen.

II

‘Sint Niklaes’ werd voor myn vierjarig zoontje vervaerdigd. Ten behoeve van zoo jonge, en, ja, meer gevorderde kinderen, schynen my dergelyke verdichtseltsjes geschikt.

Van Alphen, zoo hy verklaert, schreef zyne kleine gedichten voor kinderen van vyf tot tien jaren. My dunkt, dat zulks ook op de myne kan toegepast worden.

Weinige stukjes van den Hollandschen Kinderdichter zyn ondoelmatig; de meeste zyn meesterstukjes: te regte werden zy dan ook in 't Hoogduitsch en in 't Fransch evergebracht.

Ik had my (ik gevoel 't) wel de moeite mogen sparen in zyn, met zoo veel roem, vooral met zoo veel nut, betreden voetspoor te stappen: maer, hoe, ook na Van Alphen, voor hen niet gezongen, gedicht of gerymd (men verkieze), die men hartelyk bemint, en die onder uwe oogen, stof opleveren om de pen in hand te nemen?

De Grieken vingen de opvoeding, of, wil men bepaeldelyker, 't onderwys aen door 't van buiten leeren van dichtstukken; ook by de Romeinen gold

III

dit stelsel: de Dichter plooid (volgens Horatius gezegde) den teederen mond des kinds. Inderdaed, de vorming van 't harte en de versterking des geheugens dient, naer den wil der natuer, de ontwikkeling van den kindergeest vooraf te gaen. Tot beide einden is de *Poëzy* hoogst geschikt. In onze gewoone *Dichtkunst* komt, boven de maet, het rym ten mnemotechnieken middel voor.

De kinderen beminnen voor alles vertellingen: het dramatieke werkt op hunne jonge verbeelding. Vertellingen, in den zinnelyken vorm der verzen voorgedragen, prenten zich onuitwischbaer in hun zinlyk brein. Ook heb ik meest stukjes in den verhalenden trant opgesteld; ondertusschen heb ik my wel gewacht aen den indrukvollen geest der kleinen schokken toe te brengen, gelyk het sommige bloedige fantastieke vertellingskens van Perault doen. Wy hebben de bron des geheugens liever in het harte, dan in de overspannen verbeelding geplaatst: 't *Savoir par coeur* der Franschen heeft een diepen zin.

In een werk van dezen aerd meende ik in de

afdruksels voor België bestemd, de spelling der koninglyke Commissie, of, nauwkeuriger, degene door de meeste Vlaemsche Letterkundigen gebruikt, te moeten aenwenden. Myn wensch roept den tyd in van eene en zelfde Nederlandsche spelling voor eene en zelfde Nederlandsche tale.

**Aen de kinderen,
de lievelingen hunner ouders en meesters,
de hoop des vaderlands.**

Als ik eens Van Alphen leerde
Aen myn zoontje tot zyn vreugd,
Die een meester in hem eerde
Van de Nederlandsche jeugd,

Schreef ik gaerne deze dichtjes
Voor dit goede en waerde kind,
En voor al de brave wichtjes,
Om hun leerzaamheid bemind.

Gy, die Hollands eedlen Dichter
Reeds geheel van buiten kent,
En dien waren volksverlichter
In uw harte hebt geprent;

Komt, Van Alphen's lievelingen;
Neemt myn boekje soms ter hand.
Kinderliefde deed me ook zingen,
Liefde voor het vaderland.

De Vader ons.

Onze Vader in de hemelen,
Die uw schepsels zoo bemint,
Dat de worm, op 't blad aen 't wemelen,
Ook een vader in u vindt;

Onze Vader, die voor allen
Immer zoo milddadig zyt,
Dat uw heilige naem van allen
Immer zy gebenedyd!

Dat u allen reeds hier loven
Met erkentelyk gemoed,
Even als het ginder boven
Ieder biddende Engel doet.

Gy, die 't bloemetje wilt drenken,
En aen 't muschje voedsel biedt,
Wil ons daeglyksch brood ons schenken,
En vergeet uw kleinen niet.

Alles wat ik heb misdreven,
Scheld het my genadig kwyt.
Heer, ik wil tot vreugde leven
Van myne ouders t' allen tyd.

Laet me eens komen, Albehoeder,
Myn gehoorzaamheid tot loon,
Met myn vader en myn moeder,
In uw schoone hemelwoon.

Kermistyd.

't Is kerremis, 't is kerremis:
De vreugd heerscht overal.
Of ook de jonkheid wakker is,
By 't luide feestgeschal!

Al wie zyn Zondagsoortjes stil
Ten spaerpot heeft vergaêrd,
Kan alles krygen wat hy wil,
En eten koek of taert.

Of koopen zweepe, hoepel, top,
In plaets van lekkerny,
Met Arlekyn of lieve pop,
En stoel en wieg daerby.

Of ryden in een wervelkring,
Op kunstig houten paerd,
En dapper steken naer den ring,
Een ander reisje waerd.

Maer wie zyn spaergeld heeft verkwist,
Kykt droevig op, en ziet,
Hoe menig lust en vreugd hy mist,
Die 't kermisvolk geniet.

Vergader kennissen, o jeugd;
De jaren vliegen ras,
Nu gy moogt leeren, leer met vreugd:
Het komt eens wel te pas.

Het paerd.

Spreekt vader maer een enkel woord,
Of kletst hy met de zweep,
Ons paerdeken loopt spoedig voort,
Alsof het hem begreep.

En ik, 'k ontving van God verstand;
Zou 'k ongehoorzaem zyn?
O neen: dat ware my tot schand,
En vader lief tot pyn.

Sinte Niklaes.

Jongen, er is nieuws voorhanden:
Sint Niklaes is op de baen.
Hy doorreed al vele landen,
En komt spoedig hier ook aen.

Op een sneeuwwit paerd gezeten,
Met een gouden zaël en toom,
Overal goed man geheeten,
Overal zeer wellekoom.

Als de kindertjes al slapen,
Rydt hy nog by nachte rond,
Om hun vreugde te doen rapen
In den vroegen morgenstond.

Hy komt aen de deure kloppen,
Waer er goede kindren zyn;
Hy brengt paerden, trommels, poppen,
Lekkerkoek en massepyn.

Zoo gy blyft gehoorzaam wezen,
U met zusje wel verstaet,
En uw bedetje blyft lezen,
Als ge ontwaekt of slapen gaet;

'k Zal den goeden man dan spreken,
Door uwe ouders zoo bemind,
En wat speelgoed voor u smeeken
Van dien lieven Kindervrind.

Zeker zal ik dat verkrygen,
Met wat lekker dingen toe;
Anders zoude ik moeten zwygen,
Of ik kreeg alleen - een roê!

Het schaepje.

Hoe lief is het schaepje,
Van wolle zoo wit;
Hoe zoet en hoe goedig!
Ach, ware ik als dit!

Het speelt in de weide,
En blaet er zoo bly;
En twist om geen kruidjes
Met wie of het zy.

En werpt eens de herder
Een kluitje naer hem,
Het volgt zoo gehoorzaam,
Als hoorde 't zyn stem.

Hoe lief is het schaepje,
Van wolle zoo wit;
Hoe zoet en hoe goedig!
Ach, ware ik als dit!

De pop.

Lotje had een pop gekregen:
 Welk een zegen!
 Lotje sloot ze menigmael
 In hare armen, als een zusje,
 Met een kusje.
 Eens sprak zy haer deze tael:

‘Lieve, Zondag is het heden:
 'k Wil u kleeden
 Op uw beste; kom! zie daer
 Kous en schoentjes, rok en kleêren.
 Wil u weeren:
 By uw wieg ligt alles klaer.

Hoor, gy moogt niet trotsig wezen.
 Blyf geprezen
 Om uw stille needrigheid:
 Want der kindren schoonste kleeden,
 Zyn hun zeden;
 Dit heeft moeder vaek gezeid.’

De logenaer.

Een herdertje, een logenaer,
Riep: 'Hulp! ach, hulp! de wolf is daer!
Hy byt myn schapen dood.'
De boeren vlogen heen vol wrok,
Met vlegel, kluppel, vork en stok,
En - niemand was in nood.

Nu lachte deze looze guit
De goede lieden schatrend uit;
'De wolf was als een reus
Zoo groot' riep hy. In 't henen gaen
Viel hun zyn spotzucht nog eens aen,
En zette een langen neus.

Hy gilde 's anderdaegs al weêr:
'De wolf!' Maer niemand kwam er meer
Ter hulpe van den knaep;
Men zei: 't Is Piet, de logenaer.'
En dood gebeten lag hy daer,
Met menig arme schaep.

Elk logenaer, zoo groot als klein,
Bedriegt zich zelve meest alleen,
Terwyl hem ieder vlugt.
De waerheid in zyn valschen mond
Gaet ook voor valscheid door in 't rond:
Dit is des logens vrucht!

Zedig zwygen.

'Bemoei u nimmermeer met iets
Wat gy niet kent, myn kind,'
Zoo spreekt myn vader. Hy weet veel,
Zoo zedig als bemind;
Hetgeen hy zegt, dat weet hy vast:
Men zwyge dan, waer 't zwygen past.

't Vliegje.**Antwoorden van een driejarig kind.**

'Zie, Florimond, zie eens dit vliegje zoo lief;
Daer nadert u zoetjes de kruimeltjesdief.

Het loopt naer u henen, omdat ge, o myn kind,
Geen kwaed doet aen diertjes, omdat het u mint.

Wat zegt het u, zoontje?' - 'Het zegt, dat het my
Een koetse zal brengen, gevoederd met zy.'

'Wat zegt het nog, zoontje?' - 'Het zegt van een pop
Myn zusje te brengen, die danst; hop! hop! hop!'

'Wat zegt het nog, zoontje?' - 'Het zegt, dat het zal
Een klotertje brengen aen 't kleinst van ons al.'

'Wat krygt het dan, zoontje?' - 'Wel, lekkere melk,
En dan nog drie kusjes, drie kusjes van elk.'

't Weldadige meisje.

't Was een zeer gestreng winter;
Ieder kruimeltje, hoe klein,
Van de tafel overschietend,
Hield Marietje stil byeen:
Tweemaal daegs ten hove gaende,
Strooide ze alles mild daer heen.

Daedlyk kwamen om te pikken
Er een vogeltje vier vyf.
Mietje sidderden de handen,
Van de koude bleek en styf,
En haer moeder zag vol vreugde
Dit menschlievende bedryf,

'Waerom doet ge dat, o Mietje?'
'Moeder, sprak het zoete kind,
Zoo gestreng is reeds de winter,
Dat geen vogel iets meer vindt.

'k Voede dien, en ik geloove,
Dat de kleine my bemint.'

Lachend zeï de goede moeder:
'Kind, ik pryze dit beschik,
Maer gy kunt niet allen voeden.'
En, met liefdevollen blik,
Zeide dit beminlyk meisje:
'Doet elk kindje niet als ik?'

Het brave kind.

'k Benyde broêrtje of zusje niet:
Hun smarte valt my zwaer,
Terwyl hun vreugd my vreugde biedt;
't Waer' slecht, zoo 't anders waer'.

De goede makker.

Ik heb een maet, die met my leert;
Hy is myn beste vrind.
Wanneer de meester iets begeert,
Gehoorzaemt hy gezwind.

Geen is er beter opgevoed,
Geen die beleefder is.
Hy heeft een liefderyk gemoed,
Vol van erkentenis.

Hy spot met niemand, vecht, noch slaet,
En twist niet onder 't spel.
Hy vleit my nimmer, deed ik kwaed;
Maer spreekt: 'Dat is niet wel!'

Al mogt my de eerste prys ontgaen,
Zoo Karel dien maer wint,
Zal 't harte my gelukkig slaen,
Om de eere van myn vrind.

Kindertaek.

Wat een take heeft ontvangen
Van den Heer, vervult ze bly:
't Vogeltje moet liedjes zingen,
Honigmaken moet de by.

't Miertje moet, by zomerzonne,
Voorraed zaemlen onder de aerd,
En de zwaluw 't nestje bouwen
Voor de jongskens haer zoo waerd.

't Paerd moet zynen meester voeren;
Op den loer ten allen tyd,
Moet de hond het huis bewaken;
't Kindje leeren vol van vlyt.

De vervulde kinderhoop.**DE MOEDER.**

Nadert, nadert, lieve kindren;
Morgen wordt uw vreugd verhoogd:
Morgen zal sint Klaes u loonen,
Die geliefde kindervoogd.

DE VADER.

Moeder, waren zy gehoorzaam?
Leerden zy in hunnen boek,
En verdienen ze allebeide,
Dat de Heilige ons bezoek'?

Zeg, was Pieter zoet en goedig,
Leerzaam in de school, en stil;
Braef in huis en op de strate,
Deed hy altyd uwen wil?

DE MOEDER.

Vader, hy was zoet en goedig,
Leerzaam in de school, en stil;
Braef in huis en op de strate,
Deed hy altyd mynen wil.

DE VADER.

En was Clara liefgetallig,
Nimmer nydig, nimmer kwaed,
Naei- of breiwerk niet verzuimend,
Braef in huis en op de straet?

DE MOEDER.

Vader, zy was lief en vlytig,
Nimmer nydig, nimmer kwaed,
Naei- of breiwerk niet verzuimend,
Braef in huis en op de straet.

DE VADER.

Moeder, gingen zy gewillig
Naer hun bed als 't avond was;
Knielden zy, de handjes samen,
Als men 't Vader-ons hun las?

DE MOEDER.

Beide gingen zy gewilig
Naer hun bed als 't avond was,
Neêrgeknield, de handjes samen,
Als men 't Vader-ons hun las.

DE VADER.

Luistert, lieven, naer uw vader:
Dat elkeen zyn schoentjes stell';
Bidt, en rust in vreê tot morgen.
Nog een kus - en slaept nu wel.

Wakker reeds by 't scheemrend daglicht,
Riep de kleine Clara: 'Piet,
Kyk, een schoone groote poppe!
Maer - bragt Sint Niklaes u niet?'

En de knaep kwam toegeschoten,
Wreef zich de oogen uit, en riep:
'Daer, daer steekt het achter 't bedde,
't Paerd, dat dezen nacht niet sliep.'

'Clara, laet ons mede eens kyken,
Wat bonbon ons hebb' beloond.
Opgepropt zyn onze schoentjes!
Kom, zy alles nu getoond!'

En de vader en de moeder
Traden in met liefdelach,
En omhelsden allebeide:
O, dat was een schoone dag!

De roos.

Zou u 't roosje niet bekoren,
't Schoonste bloentje dat men vindt,
Schoon te midden van den doren?
Uit den zuren arbeid, kind,
Wordt aldus de vreugd geboren.

De tortelduifjes.

HET KIND.

Welke lieve tortelduifjes,
Rood van pootjes, blank van kuifjes;
Woonend onder d' eigen boom,
Drinkend aen den eigen stroom,
En op 't eigen dak gezeten.
Vliegen zie ik ze allebei,
Samen opstaen, slapen, eten,
Samen vrolyk met den Mei.
'k Wilde de oorzaak daarvan weten,
Lieve moeder!

DE MOEDER.

Wel, Cathryn!
't Is dat beide zusters zyn.

't Godvruchtige kind.

Als ik den dag
 Begroeten mag,
 Tot in myn wiege blinkend,
 Dan ben ik bly;
 Dan bid ik: 'God, hoe groot zyt gy!'
 Op myne knietjes zinkend.

Als ik den nacht
 Zie naedren zacht,
 En zoete rust ga rapen,
 Dan ben ik bly;
 Dan bid ik: 'God, hoe goed zyt gy!'
 En leg my stil te slapen.

Zoo lang ik leef,
 Algoede, zweev'
 Myn dankgebed u nader,
 Als dag of nacht
 My beurtlings lust of ruste bragt:
 Gy zyt de beste Vader!

De kinderen aen zee.

Mag ons een wandeling gebeuren,
Wy gaen, al huppelend, naer 't strand,
En rapen schelpen, schoon van kleuren,
Rood, wit en zwart, met volle hand.

Wy zien op wiegelende baren
De schepen aen het dansen gaen,
En laten ook een scheepken varen,
Met mast, en zeil, en vlag daeraen.

Wy luisteren naer 't zeegeklater,
Gelyk aen stormig bladgeruisch;
Wy plassen vrolyk in het water,
En keeren rein en frisch naer huis.

De schoolprys.

‘Waer is moeder, waer is vader,
Dat ik mynen prys hun toon?’
Sprak de lieve kleine Willem,
En zyn handje droeg een kroon,

En een boek met zyden lintjes.
Willem danste waer hy stond:
‘Daer komt moeder! daer is vader!’
Riep de meid met vollen mond.

De overwinnaer vloog zyn moeder
Reeds in de armen, gansch verrukt;
Nooit had hy een warmer kusje
Op haer lieve wang gedrukt.

Nu sloot vader ook zyn zoontje
Aen t vernoegde hart, en dan:
‘Bravo! sprak hy onder 't kussen;
Jongen, daer hebt ge eere van.’

Willem zag om vaders lippen
Een volzoeten lach ontstaen,
En in de oogen zyner moeder
Zag het kind een vreugdetraen.

De ware held.

Zou gramschap ooit myn rede krenken?
Neen, liever wil ik overdenken,
Wat vader dikwyls my vermeldt:
'Hy, die, hoe fel gestoord, zyn zinnen
Bedwingen kan en overwinnen,
Dat, jongen, is de ware held.

Goedig Jantje.

Jantje, midden in den winter,
Vond een vliegje dat daer lag,
Al verstyfd van bittre koude:
't Arme beestje! zie eens, ach!
't Roert geen pootje, of vlerkje langer.'
Op zyn handje leide 't hy,
En verwarmde 't met zyn adem,
Tot het wegvloog vry en bly.
'Lieve Jantje, zef de vader,
Kom, ontvang van my een zoen:
Hy, die goed doet aen de dieren,
Zal het mede aen menschen doen.'

Vervolg van goedig Jantje.

't Kind groeide op, en werd een jongen,
Braef, en moedig, en bemind.
Eenmael dat hy op den oever
Wandelde, zag hy een kind,
Dat in 't water was gevallen.
Na een sprong in 't schuimend nat,
Bragt hy 't kind der moeder weder:
't Was haer eenge liefdeschat.
Juichend dacht hy toen aen 't vliegje,
Dat hy redde van de dood,
En bedankte zynen vader,
Die hem goede lessen bood.

Het viooltje en 't kind.

't Viooltje lief stond half verborgen
In 't gras, niet verre van een bron.
't Ontwaekte by den dauw en morgen,
En geurde in milde lentezon.

'Wie maekte u, zeide een wandlend kindje,
O needrig bloemtje, my zoo waerd?'
'De Heer, die alles maekte, vrindje,
De Vorst van hemelen en aerd.'

'En waerom, o myn lievelingje,
Zyt gy zoo geurig en zoo frisch?'
'Opdat gy uit zoo teeder dingje
Zoudt zien, hoe groot en goed hy is.'

De avondsterre.

Mietje, zie door 't venster henen:
Ginder ver
Is weêr in de lucht verschenen
De Avondster.
Door 't gordyn der populieren,
Die zoo schoon
Met hun lachend loover zwieren
Voor deez' woon,
Straelt zy met haer minlyke oogen
Zoet en zacht.
Kyken komt zy uit den hoogen,
Vóór de nacht,
Of alomme reeds de kindjes
Slapen gaen,
Of weldra de lieve vrindjes,
Zonder traen

In de blanke wieg gelegen,
Door de rust,
Na d'ontvangen ouderzegen,
Zyn gekust.
Haest u, Mietje: want die sterre
Woont zoo dicht
By Gods wooning, ginder verre,
Dat zy ligt
Melden zoude aen d'Albehoeder,
Of myn kind
Wys was, en van hare moeder
Wordt bemind.

Het drie-Koningenfeest.

Ook Drie-koningen werd gisteren
Luid gevierd in onze woon.
't Koningtrekken mogt geschieden,
Onzer deugd en vlyt tot loon.

Als nu de avond was gekomen,
Leî men briefjes in een hoed.
Ik trok de eerste, en ik was Koning,
Koning van elkeen begroet.

Op omkransden zetel zat ik:
Want die zetel was myn troon.
'k Droeg een schoonen rooden mantel,
En een schoone gouden kroon.

Chocolade zoude ik schenken,
Van de beste soort, ja wel,
Met een lekker boterkoekje,
Of een lekkere mastel.

Zuster Mietje, als Koninginne,
Zat aen myne linkerzy'.
Nooit was beider kopje ledig,
Nooit ontbrak ons lekkerny.

Bakkerinne was ons meissen,
Met die dienste zeer te vreê.
Zy geriefde vlug de tafel;
Daerom deed ze ook met ons meê.

Onze goede knecht was schenker:
Of hy zich ook moeite gaf!
Of hy kopjes had te vullen!
De arme jongen zweette straf.

Eerejuffer was Adaetje,
Opgeschikt in wit gewaed,
Met een kransjen om de hairen,
En een tuiltje tot sieraed.

Kleine Herman was het zotje,
En het ging hem aerdig af;
Daer ons zyne bonte kleeding
Stof tot vrye vreugde gaf.

Vader zoude speelman wezen -
Moeder, zangeres van 't hof.
Makkers, was het niet gelukkig,
Dat men 't al zoo netjes trof?

Ondertusschen belde een grysaerd,
Beedlend om een stukje brood.
De arme man mogt mede bly zyn:
Vader gaf hem bier en brood.

Verder zongen wy, al dansend,
't Ei, 't was in de Mei!' in koor.
Vader speelde op zyne vedel,
Moeder zong ons 't liedje voor.

Men vergunde ons op te blyven
Tot de klokke negen sloeg.
Aen het zingen, aen het springen
Hadden wy nu ook genoeg.

Ieders oogen blonken vrolyk,
Blonken vrolyk als de myn.
Is een koning zoo gelukkig,
O, dan wilde ik koning zyn.

Het medelydende kind.

Ontmoet ik eenig lydend kind,
Van honger bleek, van koude aen 't beven,
Ter eere Gods, die allen mint,
Zal ik iets uit myn spaerpot geven.

Ik zelf gevoel daer vreugde van:
't Is zoet den lyder hulp te bieden.
Ben ik eens ryk, ben ik een man,
Dan redde ik vele schaemle lieden.

De vaderzegen.

Als ik 's avonds heb gebeden,
Vol van eerbied, op myn kniën
Vóór myn vader, en gereed ben
Hem den nachtgroet aen te biën,

Legt die goede, beste vader
Op myn hoofd zyn handen neêr:
'Kind, God zegene en beware u!'
Spreekt hy plegtiglyk en teêr.

En zyn waerde mond ontzegt my
't Kusje van belooning niet.
Moest ik 't missen om myn stoutheid,
O, wat weende ik van verdriet!

Het jongste zustersje.

'k Heb een zusje,
Die 'k een kusje
Ieder ochtend lustig bied.
'k Lach haer tegen;
't Lacht, gelegen
In haer wiegje, als zy me ziet.

Hoe liefallig,
Hoe bevallig
Is myn zusjes aengezicht!
't Geestig liefje,
't Hartediefje,
Lacht als zy te slapen ligt.

Als eens 't kindje,
't Zoete vrindje,
Niet meer zit op moeders schoot,
Speelt het blyde
Aen myn zyde.
Kleine zus, word spoedig groot!

Lente.

De schildery
Van 't lentgety'
Lokt spoedig ons weêr buiten.
Dan staet zoo schoon
Het veld ten toon,
Waer gras en loof ontspruiten.

De zonne blaekt,
Elk kruidje ontwaekt
By dauwe van den morgen.
Elk boomtje tiert,
De zwaluw zwiert,
Het miertje werkt vol zorgen.

Het vischje springt,
De vogel zingt,
Het bietje zuigt de bloemen,
Het peerdje weidt:
Vol vrolykheid
Schynt alles God te roemen.

Ik ook, ik zal,
Vol vreugdgeschal,
By 't lieve weder spelen,
En in 't genot,
Gejond door God,
Met dankbaer harte deelen.

De feestdag des meesters.

Hoe vrolyk plukte ik niet die bloemen
Voor meesters feest: wat schoone dag!
Myn meester zal my vriendje noemen,
En my omhelzen met een lach.

Ik zal altyd myn meester eeren,
Naest vader lief myn' besten vriend,
Die vlytig alles my wil leeren,
Wat tot geluk van kindren dient.

Het goedhartige meisje.

Sint Niklaes was in de stad,
In de stad was vreugd.
Ieder hoopte dit of dat
By de lieve jeugd.

Sylvia bad: 'Sint Niklaes,
Breng my toch wat brood
Voor den arme! want, helaes,
Menig zit in nood.'

Pasjes blonk de waerde dag,
Of ze snelde bly
Naer de zale: zie, daer lag
Keur van lekkerny.

Zie, daer lag een schoone pop;
Zie, daer lag ook brood.
Hare vreugde steeg in top
By het zien van 't brood.

'Moeder, brood! riep 't lieve kind;
De arme schrei niet meer!
Hy wordt ook als ik bemind
Van onz' lieven Heer.

Sint Niklaes schenkt hem een deel
In deez' vreugdedag:
Als ik met myn poppe speel,
Biedt my de arme een lach!'

Doe wat gy doet.

Myn vader zegt: 'Doe wat gy doet,
En speel niet onder 't leeren.
Zoo vordert gy met dubblen spoed,
En ziet, als leerzaam van gemoed,
Door ieder u vereeren.'

't Komt al te pas.

Ik had een koordetje gevonden
Op myne baen.
Versmyten ging ik 't, als myn vader
My sprak: 'Laet staen;
't Komt al te pas, voor wie kan wachten.'
Zie, 't koordje wordt
Nu tot een snoer aen myne zweepe,
Niet meer te kort.
De les is goed: wat u des morgens
Ondienstig scheen
Maekt mogelyk nog voor den avond
U wel te vreên.

De verrassing.**DE VADER.**

Robert, wat durft gy bestaen?
Gy zit daer op mynen zetel,
En - dit dunkt my wat vermetel -
Nog met vaders kleedren aen.
Jongen, zeg, wat wil die grap?
Staet gy naer het meesterschap?

Fanny, 'k zie u daer ook staen,
Vreemd gekleed gelyk uw broeder,
Met de kantenmuts van moeder,
Met de jak van moeder aen.
Meisje, zeg, wat wil die grap?
Staet gy ook naer 't meesterschap?

FANNY.

Vader lief, 't is feest op heden.
't Is geen schole; weet ge 't niet?

ROBERT.

Beiden staen we, in vreemde kleeden,
Vader lief, naer 't huisgebied.

DE VADER.

Ik begryp nu eerst uw lach:
't Is onnoozle-Kinderdag!

Tyds genoeg.

'k Heb tyds genoeg,' zeï kleine Jan,
Wanneer hy leeren moest.
De kleine jongen werd een man,
Maer zonder kennis-oegst.

Toen eerst begreep hy, tot zyn spyt,
Wat vader dikwyls had gemeld:
'Myn kind, gebruik wel uwen tyd;
Want Tyd-genoege liet eens zyn koren op het veld.'

Het scheeren der lammeren.**HET KIND.**

Ach, lammertjes, gy, die men naekt durft scheeren!...
Die menschen, moeder, hebben dan geen hart?

DE MOEDER.

Kind, gy zyt mis: God geeft ons warme kleêren
Van hunne wol, daer hun de scheer niet smart.

HET KIND.

Maer, moeder, vast vervriezen zy, och armen!

DE MOEDER.

De Heere, die met hunne wol ons kleedt,
Zendt, liefste, om ook die naekten te verwarmen,
Zyn zomerlucht, en schut ze aldus voor leed.

De getrouwe vriend.

Een goede vader had een kind,
Al zyner zorge en liefde waerdig;
Hy schonk aen 't knaepje zoo bemind
Een hondje waerlyk lief en aerdig.

Wat was de dank van Jantje groot!
Hoe hartelyk was zyn verblyden.
Soms gaf hy aen Fideel zyn brood,
Om dien geen honger te zien lyden.

Fideel was Jantjes lieveling,
En mogt nu met een halsband pryken.
Hy ging alom waer Jantje ging,
En liet hem zyne erkentnis blyken.

Fideel, als 't kind te slapen lag,
Waekte, aen zyn voetjes neêrgelegen.
Wanneer hy 't maer van verre zag,
Liep hy 't, al kwispelstaertend, tegen.

Eens vond de knaep, by zonnebrand,
Een frisschen vliet, en wilde drinken.
Hy boog, met uitgestoken hand,
Glipte uit, en viel om diep te zinken.

Fideel wachtte, op den groenen zoom,
Zyn kleinen meester lange weder.
Ach, Jantje kwam niet uit den stroom;
En, huilend, wierp zyn vriend zich neder.

Men bood hem spyze: vruchteloos!
Die arme hond! hy stierf van smarte,
En waer hy rustte, werd een roos
Geplant ter eere van zyn harte.

De wederkomst der koeijen.

Wat geloei werd daer vernomen?
't Is de koe die huiswaert gaet,
Uit de groene weî gekomen,
Van het malsche kruid verzaed.

Onze buerman wacht zyn koeijen,
Zingend, af; de lekkre melk
Zal weldra in d'emmer vloeijen,
Tot verzadiging van elk.

Hoe kan 't weîgras, dat ze scheeren
En dat haer zoo weeldig voedt,
In die stroomen melks verkeeren?
Dat weet God, die 't wonder doet.

De engel bewaerder.

's Avonds als ik slapen ga,
Volgt myn Engel lief my na,
Die my aenziet met een lach,
Was ik wys dien heelen dag.

Die myn bedje wel bereidt,
En myn peluw zachtjes spreidt;
Die myn slaeprige oogjes sluit,
Steekt hy zynen vinger uit.

Die, wanneer hy met my speelt
In myn droom, de wang my streelt;
Die my dekt, woelde ik me bloot;
Die my wekt by 't morgenrood.

Ik bedank hem op myn kniën,
Schoon ik hem niet moge zien,
's Morgens vroeg en 's avonds laet,
Als myn beê tot Gode gaet.

De spade en de viool.

'Welk een schoone vond!' riep Jantje.
'Welk een schoone vond!' riep Piet.
Hier een spâ, daer een viole:
Twisten wy om 't paerten niet.

'My de spade!' zeide Pieter,
Een beraden jonge man.
'My 't viooltje, my de vreugde!'
Riep, al hupplend, onze Jan.

De eene ging aen 't spitten wakker:
Hy won kemp, en graen, en wyn.
Ieder wynberg, ieder akker
Werd den man een welvaertmyn.

De andre hief voor vele vrinden
In de lente deuntjes aen;
Maer om 's winters brood te vinden,
Moest hy, veedlend, beedlen gaen.

Morgenles.

Een vogeltje zong in zyn nest,
By 't lieve morgenrood:
'Myn God, hoe dank ik u het best,
Die 't groene bosch my bood!'

Een bloemtje zong omtrent een vliet,
By 't lieve morgenrood:
'Myn God, hoe minnend zyt gy niet,
Die dag en dauw my bood!

Een bie zong in een hofje bly,
By 't lieve morgenrood:
'Myn God, wat zyt ge goed voor my,
Wie gy het bloemtje bood!'

O dankbaer kind, wanneer ge ontwaekt
By 't lieve morgenrood,
Zing hem, die alles heeft gemaakt,
En meest van al u bood.

De bie en de roos.

Een bietje vloog een roosje toe:
'Lief bloemtje, kyk eens: bly te moê
Snel ik naer u op ligte vlerk,
Opdat ik aen myn honig werk.'

'Wees welkom, bietje, sprak de bloem;
Uw vlyt verdient, dat elk haer roem'.
Put uit myn schoot al wat ge kunt:
Het is van harten u vergund.'

En zie, voor 't einde van den dag
Viel 't roosje neêr; maer, als 't daer lag,
Herdacht het stil den honigschat,
Eens in haer geurgen schoot bevat,
Die mogelyk in ziekte en pyn
Den mensch tot laefnis zoude zyn.

Moederliefde.

Zeg, wie heeft u, liefste knaepje,
Zacht gekoesterd op haer schoot?
Wie bewaekte u dag en nachte?
Welke liefde kweekte u groot?

Zeg, wie heeft u meer geschonken
Dan verzorging, drank en spys?
Wie vermaende u elken morgen:
'Bid den Schepper, en word wys.'

Zeg, wie leerde u 't 'Onze vader'
Met de handetjes ineen,
En geleidde u, als een Engel,
Vroeg ter kerk en schole heen?

Zeg, wie leerde u God erkennen
In wat u de schepping biedt?
Zeg, wie spreekt u nevens vader:
'Kind, vergeet den Heere niet!'

't Was uw moeder, die in alles,
Altyd uw geluk beoogt;
Die wanneer ge nog zoo klein waert,
Ieder traentje heeft gedroogd.

Slaeploos waekte ze aen uw wiegje;
Nu nog, als het duister viel,
Als geheel de schepping sluimert,
Denkt ze aen u met volle ziel.

Eer naest vader dan die moeder!
Boven alles blyv' ze u waard,
Opdat gy, naer 't woord des Heeren,
Lang moogt leven op der aerd!

Lotjes kanarietje.

Het kanarietje van Lotje
Goudgeel, zwart van kop, volschoon,
Sprong en zong voor zyn meestersje
Vroeg en laet op zoeten toon.

Zy bezorgde hem frisch water,
Kempzaed en verkoelend kruid,
En stak menig brokje suiker
Naer heur lievelingjen uit.

Eens dat Lotje vrolyk opstond,
Zweeg het stil by 't morgenrood.
Angstig liep ze naer de muite:
Op zyn rugje lag het dood.

Lotje weende straf; de moeder
Zeide: 'Treur niet, lieve kind!'
Maer wat moeder deed, of zeide,
Treuren bleef het lieve kind.

's Anderdaegs wanneer men opstond,
 Hief een vogeltje zyn toon
 In de muite, net als de eerste,
 Goudgeel, zwart van kop, volschoon.

Moeder meende, 't zou haer troost zyn.
 Nauwlyks zag de kleine meid
 Dit kanarietje, of zy schreide:
 Sterker had ze nooit geschreid.

'Troost u, sprak de goede moeder:
 't Is door uwe schuld niet dood.'
 Lotje zuchtte: 'Mogt dit waer zyn!
 Moeder, myne schuld is groot.

Op den avond vóór het nêerviel,
 Gaeft ge my met gullen zin
 Voor het beestje een beschuitje,
 En ik slokte 't gulzig in.

Zeker, had ik dit gegeven,
 Sprong en zong het nog zyn lied.
 Moeder, daerom ween ik bitter;
 Daerom baet uw troosten niet.'

Roozelaer en roozenknop.

Ik ben in ons hofje deez' morgen gegaen,
En zag er de geurigste bloemetjes staen.
Ik vond er een roozelaer: menige knop
Hief fraei hy de ontlokene roosjes zich op.
Ik keek op de knopjes: halfopen was 't een,
Gesloten het andre, zoo jong nog en kleen.
Ik dacht by my zelve: 'Ik ben als die bot,
Met vruchtbaren dauwe bepereld van God.
O, groei ik en bloei ik, als 't roosje zoo schoon,
En worde ik aen ouders en meesters ter kroon!'

Klein en groot.

‘Wanneer ik groot zal wezen,
Zegt gy, o kleine Jan,
Dan zal ik schryven, lezen,
En doen gelyk een man,
Vol lust en leerzaamheid.’
Dit is zeer wel gezeid.

Gy, die nog groot moet worden,
O kleine, lieve Jan,
Doe nu, met vlyt en orden,
Al wat een kindje kan.
Volg ieder wys vermaen:
Dit is zeer wel gedaen.

Jantje en de mieren.

Jantje was een luije jongen,
Zynen ouden tot verdriet.
Als geheel de wereld werkte,
Sliep de kleine deugeniet.

Vader zeî hem: 'Uit de luiheid,
Jantje lief, spruit alle kwaed.'
't Knaepje geeuwde by die woorden,
Lang al na den dageraed.

Jantje telde zeven jaren;
Wat men liet of wat men deê,
Kende hy, reeds hooggeschoten,
Nog geene A voor eene B.

Eens, wanneer men 't koren maeide,
En de schoven bond op 't land,
Nam de vader 't luijerkje
Om te wandlen by der hand.

By een eikeboom zat vader:
'Jongen, zeÿ hy, zie eens daer!'
Jantje keek, en, gansch verwonderd,
Werd een mierenest gewaer.

Allen werkten even vlytig
In den warmen zonnestrael.
De een' hielp de andere onder 't kruijen;
Lasten droegen ze allemael.

'Vader, wat zyn dat voor diertjes?'
'Miertjes zyn 't, myn lieve Jan.'
'Waerom werken zy zoo vlytig?
Zeker zweeten zy er van.'

'In den zomer zorgen allen
Voor den winter nood, myn kind;
Hare taek is nu te werken;
De arbeid wordt van haer bemind.'

Jantje zweeg, en by zich zelven
Dacht hy: 'Wel, is dit haer taek,
'k Wil me van de myne kwyten:
't Werken worde myn vermaek.'

Als men weder 't koren maeide,
 Las hy reeds op zyn gemak.
 Dikwyls ging hy weder zitten,
 By den eikenboom, en sprak:

‘Miertjes lief, ik kom u danken;
 Iets, dat allen mensch betaemt.
 'k Zie u vlytig weder werken,
 En ik sta niet meer beschaemd.’

Zedeleer.

Bemin hem bovenal, voor wien ook de Englen beven;
 Gebruik niet zonder nood den naem van d'Opperheer;
 Vier zynen rustdag door een stil godvruchtig leven;
     Breng aen uwe ouders dank en eer:
     Hun zegen rekt uw levensdagen.
 Wil in- of buiten regt, wat leed u dreigeu moog',
 Uw menschenwaerde nooit door logentael verlagen,
 En wandel rein en kuisch voor 't aldoorstralend oog.

Het ongehoorzame kind.

‘Kyk, Jantje, lieve makker;
Geenszins voor vallen schuw,
Beklom ik een hooge ladder:
Zeg, ben ik niet grooter nu?’

‘Uw vader, Pieter, verbood het;
Welligt ontmoet ge uw straf.
Geen hairtje zyt ge grooter,
Maer zeker dwazer: kom af!’

‘Ha, ha!’ klonk Piets geschater.
Daer krakt en kraekt een sport,
En, plof! het been gebroken
Ligt hy, op de aerde gestort.

't Zieke meisje.

Moeder zeide aen minnende Ada:
'Als ik lyden zoude als gy,
Als ik ziek ook zoude worden,
Kind, wat zoudt ge doen voor my?'

'k Zou voor u, sprak minnende Ada,
Drinken, met een blyden mond,
Ieder bittre medicyne,
Die ik voor uw bedde vond.'

De appelaer.

Jantje sprak tot zynen vader,
By den hof der pastory:
'Zie dien appelaer vol vruchten;
Vader lief, wat lekkerny!
Goed!.. 'k zie in de hage eene oopning;
Klouterde ik op d'appelaer,
Plukte ik 't ooft, zoo lieflyk blozend,
Niemand zoude 't zien: niet waer?'

'Gy bedriegt u, zeÿ de vader;
Hy zou 't zien, die alles ziet -
Alles weet, ook wat wy denken;
Jantje, zeg: kent gy hem niet?'
'Vader, ja, 't is God die alles,
Alles zien, en weten kan.'
Nauw had Jantje dit gesproken,
Vóór hen beide stond een man.

Door de hage straks verborgen,
Zeide hy, met gul gezicht:
‘t Eerste woord van uwen vader,
Kind, herriep u tot den pligt.
Waert ge door de haeg gekropen,
U bedreigde een groot gevaer.
Gy hadt u een been gebroken:
Wolvenyzers liggen daer.

‘k Wil u loonen.’ Hy ging henen,
Plukte van den schoonen stam,
Tot hy met de lekkerste appels
Ten geschenke wederkwam.
Toen sprak vader, na de kleine
Zyne erkentnis had betoond:
‘Kind, geen kwaed blyft ongewroken,
En geen goed blyft onbeloond.’

De lelie.

O bloemtje jent,
De roem der lent',
Zoo zoet van geur,
Zoo rein van kleur,
Zoo mild bespat
Door dauwend nat
Met parelpronk,
Met parelvonk;

Wat zyt ge schoon
Op uwen troon,
O Lelie!

By morgenzon,
Die levensbron,
Ontplooit, ontvouwt
Ge uw schoot van goud.

Uw blank gewaed
Is uw sieraed,
Zoo fraei en frisch
Als 't heerlyk is.

Wat zyt ge schoon
Op uwen troon,
O Lelie!

Geen konings pracht,
In al zyn magt
En majesteit,
Breed uitgespreid,
Die by u haelt,
Van 't licht bestraeld,
Schoon gy niet zaeit,
Niet spint, of maeit.

Wat zyt ge schoon
Op uwen troon,
O Lelie!

Zorgt zoo de Heer,
O bloemtje teêr,
Met lust aenschouwd,
Voor uw behoud,
O, wat zal hy
Niet doen voor my,
Zyn dankbaer kind,
Dat hy zoo mint?

Wat zyt ge schoon
Op uwen troon,
O Lelie!

Het pachthof.

Wat vrye vreugd
Biedt ge aen de jeugd,
O pachthof, niet!
Komt eens, en ziet
Hoe, bly bezield,
De voorhof krielt
Van groot en kleen,
Al ondereen.
De zwaluwnest
Hangt vastgevest
Juist onder 't dak;
De spys ontbrak,
De moeder keert,
Die honger weert,
Vol liefde heen.
De musch, alleen

Gezeten, roept
Op andre, of snoept.
Den grachte langs
Loopt menig gans,
En kwaekt, en doet
Aen 't gras zich goed.
De hen klokt hier,
En waekt zoo fier,
Vol moedermin,
Op haer gezin,
By 't minst gevaer
Geprest rond haer.
Wat haengekraei!
Ziet nu, hoe fraei
In genen vliet
Elke eende schiet,
En plast en platst,
En duikt en klatst.
De blanke zwaen
Dryft ginder aen
Met grootschen zwier:
Wat heerlyk dier!

'k Bemerke nauw
Dien trotschen pauw,
Hoe schoon die zy!
Kom, duifje, vry;
Kom, pik gerust
Naer luim en lust
Hier uit myn hand.
Gelukkig land!

Hy konde lezen.

Een herder ging al vroeg door 't land,
En vond een netgevouwen
Papiertje, nam 't met rappe hand,
En dacht wat raers te aenschouwen.

Alleen vond hy tot zyn verdriet
Er schrift op; de arme herder
Versmeet het: lezen kon hy niet,
En treurig ging hy verder.

Nu kwam een andre wandelaer
Een stond daerna getreden.
Hy werd het briefje ras gewaer,
En las er op deez' reden:

'Vriend, vóór den eik, die eeuwenoud
Zyn takken uit blyft strekken,
Digt by een vliet, in 't diepste woud,
Zult gy een schat ontdekken.

Ik hadde vriend, noch maegschap meer,
Wien ik dien konde schenken.
Wees ryk, doe goed, bedank den Heer;
Wil myner soms herdenken!'

De lezer ging met vluggen tred,
Ontdekte 't aangewezen',
En stortte een vurig dankgebed.
Wel hem, dat hy kon lezen!

De vlinder en de mier.

By het lachend morgenkrieken
Zeide een vlinder, hupsch en fier
Aengesneld op bonte wieken,
Aen een arbeidzame mier:
    'Zie myn vlerken!
    Blyf maer werken;
Nergens zyt ge wellekom.
    Waer ik vliege,
    En my wiege,
Volgen de oogen my alom.'

't Miertje zweeg; maer, toegesprongen,
Greep, met raggeloten hand,
Naer den vlinder reeds een jongen,
Roepend: 'Ha, ik ving u, kwant.
    O, hoe vonkelen
    En hoe kronkelen
Al die kleuren onder een!

Welk een buitje!
Aerdig guitje,
Gy ontvlugt me niet, o neen!’

’t Miertjen, onder ’t kruid verdoken,
Sprak, wanneer ’t den vlinder zag
Met een spelde ’t lyf doorstoken:
‘Kan een kind zoo wreed zyn, ach!
Wie zyn schoonheid
Zoo ten toon spreidt,
Vaert ellendig menig keer.
Ik leef rustig,
Ik werk lustig;
Wat verlange een miertje meer?’

God in alles zichtbaer.

‘Vader, kan ik God aenschouwen?’
‘In zyn werken, ja myn kind,
Kunt gy God op aerde aenschouwen,
Zoo uw harte hem bemint.

Als gy 't roosje lief ziet bloeijen,
Met zulk aengenamen bloos,
Denk: hoe schoon toch moet hy wezen!
Schiep hy niet de lieve roos?

Als gy ziet de zeegolf klimmen,
Die, al schuimend, breekt op 't strand,
Denk: hoe machtig moet hy wezen!
Leidt en dwingt haer niet zyn hand?

Als, weêr levendig by 't daglicht,
Gansch de wereld is ontwaekt,
Denk: hoe blinkend moet hy wezen!
Heeft hy niet de zon gemaekt?

Kind, aenschouwt gy dan u zelven,
Wien hy alles mildryk biedt,
Denk: hoe goedig moet hy wezen!
Schiep hy my en alles niet?'

Vroeg slapen gaen.

Kindje lief, als de avondster
Blinkt van ver,
Vóór de nacht haer donkerheid
Nederspreidt,
Bid, en ga naer 't bedje heen,
Wel tevreên.
Kleinen, die, naer myn vermaen,
Slapen gaen,
Ryzen op by 't morgenrood,
Spoedig groot;
Als een plant, die groeit en bloeit,
Wel besproeid.

Vrolykheid.

De lieve jeugd
Tracht naer de vreugd,
De bloemen en de spelen.
De goede God
Laet ze in 't genot
Van al wat zoet is, deelen.

De traen misstaet
Aen haer gelaet;
Zy kent geen zorg, of smarte.
De jeugd is vry,
De deugd is bly:
Ze is adem van ons harte.

Elkeen bemint
Den lach van 't kind,
Ten goede steeds genegen,
Dat vlytig leert,
Zyn meesters eert,
Zyn' oudren is ten zegen.

Het kind, dat licht,
Is 't beeld zoo zacht
Der lente pas ontloken,
Als 't kruidje groeit,
Het knopje bloeit,
En 't bloemtje geurt, ontploken.

De grysaerd.

Een knaepje, met zyn vader
Aen 't wandlen, zag een grysaerd,
Die, onder lindeloover,
Wat sluimerde op een tuinbank.
Twee lieve meisjes kwamen,
En stelden, met een lachje,
Hem op de blanke hairen
Een purpren-roozenkransje.

De grysaerd, zacht ontwakend,
Zeî lachend: 'Zoete meisjes!
'O vader, vroeg het knaepje,
Zeg my, waerom die meisjes
Dien vreemden grysaerd kroonen?'
'Myn zoontje, was het antwoord,
Uit eerbied en uit liefde:
Die zoete meisjes weten,
Dat kinders zulke mannen,
Om grysheid moeten eeren,
Om wysheid moeten minnen.

De bloem.

Waerde Schepper, voor de bloeme
En voor my zyt ge even goed,
Van den levendigen morgen
Tot den stillen avondgroet.

Als het vroeg ontbyt my afwacht,
Dat ge my bereiden liet,
Zendt gy voor de nuchtre bloeme
Uwen dauw, die laefnis biedt.

Als, na spel en leer, de tafel
Staet gedekt ter middagstond,
Straelt uw schoone lentezonne
Voor de blyde bloeme rond.

Sluit ge my, vermoeide, de oogen
Om te slapen zoet en zacht,
Ook den kelk der zwakke bloeme
Sluit ge voor den guren nacht.

Stuer' de bloem haer reine geuren
Voor den Heere naer omhoog,
Zingen zal ik, ik zal bidden
Met een dankbaer hart en oog.

Vaderlandsche spreuken.

Vele spreuken moet gy eeren,
Als vol van wysheid en verstand,
In ons dierbaer vaderland.
'k Wil u thans een enkle leeren,
Die een ware Belg vervult:
    'Belofte maekt schuld!'
Als gy eens zult grooter wezen,
Zegt, door deze spreuk bekoord,
Om uw trouwe waerd geprezen:
'Een man een man, een woord een woord.'

Kinderwensch.

Had God een bietje my gemaekt,
Met ligte kleine vlerken,
Ik zou, wanneer de lente naekt
En 't geurig bloemeken ontwaekt,
Vol vlyt en yver werken.

'k Zoude ieder morgen lief en klaer
Den dag my al benutten,
En vliegen hier, en vliegen daer,
En uit de bonte bloemenschaer
Een schat van honig putten.

Ik zou dit kostelyke zoet
Den armen zieke bieden,
En, even als de ryke doet
By welbesteden overvloed,
Vertroostte ik schaemle lieden.

Maer God heeft my een kind gemaekt,
En gaf my geene vlerken.
Die God, voor wien myn hartje blaekt,
Gebiedt dat luiheid zy verzaekt
Door 't kindje, mede aen 't werken.

Dat wil ik, zynen naem ter eer,
Myn oudren ten genoegten;
Ik wil aen hunne les en leer
Gehoorzaam zyn, en immermeer
Naer 's Heeren wet my voegen.

Is 't honigmaken my ontzeid,
God schonk, by vele gaven,
My 't daeglyksch brood vol liefdrykheid,
En 'k mag een armen mensch die schreit,
Schoon maer een kind, al laven.

De beste medicyn.

'Myn hoofdje, moeder, doet my zeer'
Riep ik voorleden nacht.
Weldra zat moeder naest my neêr,
Die troost en laefnis bragt.

Zy hield myn gloeiend handje vast,
En bood my koelen drank,
En bad voor my, by leed en last;
Myn hert werd minder krank.

Ik sliep, ontwaekte zonder pyn,
Met d'eersten morgengroet,
En dacht: 'Geen beter medicyn,
Dan moederliefde en moed.'

Sterrekens.

Gouden sterren, hemelvonken,
O, wat staet ge schoon te pronken
In de woon van God den Heer!
Elke ster is my een vrindje.
Gy ziet ook op my, een kindje,
Met uw vurige oogjes neêr.

Als de beddetjes gereed zyn,
Als de kindertjes ontkleed zyn,
Komt ge blinken in uw pracht;
Komt gy, om van hem te spreken,
Die u weder wil ontsteken
Als de lampen van den nacht.

Telkens als ik u daer boven
Weêrzie, zal ik Gode loven,
Die, by dage en nachte goed,
Wil aen groot en klein bewyzen,
Dat hy, altoos hoog te pryzen,
Waekt met liefderyk gemoed.

't Genezen broedertje.

Gistren was myn broêrtje bleek,
Als een witte roos.
O, hoe treurig of hy keek!
Moeder weende altoos.

By zyn wiegje knielde ik neêr,
En ik bad, vol rouw,
Opdat onze lieve Heer
't Kindje ons laten zou.

Heden is 't gered, God dank!
't Oog staet minder flauw,
Minder bleek staet nu de wang:
't Speelt en lacht al gauw.

Heden weent ook moeder niet,
Die my zeide: 't Kind
Zag bedroefd al ons verdriet:
't Wordt toch zoo bemind!

't Bad ook onzen lieven Heer:
Laet my nog op aerd;
Tot myn moeders vreugd en eer
Blyve ik haer bewaerd!

Hemel lief, wat ben ik bly!
Nu lacht me alles aen.
God had zeker medely',
Moeder, met uw traen.

De grysaerd en 't kleine meisje.

DE GRYSAERD.

Vreemde kleine, zoo aenminnig,
Vreest gy niet de middagzon?
Voelt ge 't niet? zy straelt zoo vinnig.
Rust wat by die koele bron.

Kom, melieve; zit wat verder
Onder 't koele boomgeblaêrt;
Daer is vreugd: een spelend herder
Heeft er kinderen vergaêrd.

Zie, de maeijers zelven slapen;
En ge werkt als een slavin,
Om wat airen op te rapen:
Groote moeite, klein gewin.

HET KLEINE MEISJE.

'Gryze, ik moet voor moeder zorgen,
Sedert lange reeds te bed.
Arme vrouwe! sinds den morgen
Werd geen spys haer voorgezet.

Breijen kan ze nu, noch spinnen.
'Liefste meisje, zeide zy,
God vergunt u wat te winnen;
Ga, raep airen op voor my.'

Met genoeg in hare oogen,
En met zweet op hare kaek,
Ging de kleine, 't hoofd gebogen,
Weder voort aen hare taek.

Moeders feest.

Moeder, 't is uw feestdag heden.
Zie tot u ons lachend treden
Met gebloemte fraei en frisch,
Dat wy u vol liefde schenken,
    Tot herdenken
Van de warmste erkentenis.

't Geur' door onze blyde wooning.
Kom, ontvangen wy tot looning
't Kusje van uw waerden mond!
Altyd zullen we u vereeren,
    Beeld des Heeren,
Door zyn goedheid ons gejongd.

't Ontbyt des vogels.

'Vogeltje, met grauwe veêr,
Ben-je nu reeds in de weer,
Met uw zoete tong?
Fluitertje, wat zing-je daer
Zoo vroegtydig hupsch en klaer,
By zoo menig sprong?

'Kleine, die zoo aerdig praet,
En zoo stil te luistren staet,
En op alles let,
'k Heb ontbeten, al is 't vroeg;
Daerom zing ik nooit genoeg:
Zang is ook gebed.'

'Nachtegaeltje, goede buer,
Wat toch vind-je in 't morgenuer
Tot ontbyt zoo gauw?'
'Wat ik vinde, jongen lief?
Wel, een korrel, myn gerief,
En op blaedren, dauw.'

Vragen.

'Vader lief, wie legde er gisteren
Weêr die zonne, moede en mat,
In haer roode wieg te slapen,
Ginder verre buiten stad?

En wie hing, die zilvren mane,
Als myn hoepel rond en groot,
Aen den zolder van den hemel,
Aschgrauw nu, in plaets van rood?

En wie sloeg die gouden naeglen -
Schooner naeglen zag ik nooit -
In de breede hemelbalken,
Als met goudzand overstrooid?

En wie deed die gouden zonne
Langs den andren kant van 't veld,
Uit haer roode wieg weêr opstaen,
Langs de lucht, in brand gesteld?'

'Kind, 't is hy, dien wy beminnen,
Omdat hy ons teêr bemint;
Hy, die zoo voor ons wil zorgen
Als wy 't doen voor u, myn kind.

Kniel, met vader en met moeder,
's Morgens, 's avonds 't zyner eer;
't Is de maker van dit alles:
Kind, 't is onze lieve Heer!'

De oeijevaers.

Als de oeivaers hunne jongskens zien
Geplaegd door zon of booze liên,
    Verbreiden zy hun vlerken,
En dragen die wel ver van daer,
Om, buiten zongloed en gevaer,
    Voor hun stil voort te werken.

Zyn de oeivaers nu, door ouderdom
Beroofd van krachten, krank en krom,
    Dan spyzen hun de eens kleenen,
En voerenze, uit gestoorden nest,
Naer eenig rustiger gewest
    Op dankbre vlerken henen.

Daerom heeft Neêrland t' aller tyd
Dien vooglen liefde toegewyd,
    En laet ze veilig woonen,
Aen schouw, en dak, en torentin,
Om zoo hun trouwe kindermin
    Met rust en lust te loonen.

Vaderland.

't Land, waerin ik werd geboren,
Is my boven alles waerd,
En ik sta zyne eer te voren,
Uitgeblonken voor heel de aerd,

Wou de vyand 't land onteeren,
Waer myn lief gezin in huist,
'k Zoude 't vaderland verweeren,
Met een sabel in de vuist.

Ik wil leven, ik wil sterven
Voor het heilig vaderland;
Ja, ik wil den roem verwerven,
Aen een dappren Belg verpand.

Jezus, de kindervriend.

Als Jezus wandelde op der aerd,
Sprak hy aen 't volk, rond hem geschaerd,
En luisterend vol welbehagen:
'O, brengt de kinderen tot my:
Aen de Engeltjes gelyken zy,
Schoon zy geen blanke vlerkjes dragen.

Zyn kindren braef voor hun gezin,
Gehoorzaem, en vol menschenmin,
Zy komen ginder boven
By Godes uitverkoren schaer,
En vliegen daer, en zingen daer,
Om onzen Heer te loven.'

Het zieleleven.

Nadat de zonne slapen ging,
Zien wy uit hare sluimering
Des morgens haer ontwaken:
Legt ons ook de Engel van den dood
Te slapen in des aardryks schoot,
God zal ons wakker maken.

Dan staen wy voor des Heeren troon
Tot onze straf of tot ons loon,
Voor al ons goede of kwade.
De braven zien hun vrienden weêr,
De braven zien onz' lieven Heer,
En danken zyn genade.

De booze kindren zien hem niet,
Hoe menig traen hun oog vergiet',

Maer blyven 't kwaed herdenken,
Door hen bedreven. Kind, welaen,
Doe andren wat ge u wilt gedaen,
En God zal ginds u wenken.

EINDE.